

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMANE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

Inoirea legii celei vechi

Multă lume de pe la sate, la Bănățeni, la Ardeleni, la Munteni, la Moldoveni se desface de legea cea veche, a înaintașilor noștri, aceia pentru care munca și credința au făcut frumoase biserici și supt prapurile căreia s'au câștigat biruințele Domnilor noștri, ca să treacă la legea de Sâmbătă a Nemților de la Hamburg și a altor lighioane, Adventismul.

Se îndreptățesc cu aceia că în legea noastră preotul se ține de-o parte și nu știe decât a-și bolborosi molitvele, că de la moștenirea lui Hristos creștinul n'are nici-o împărtășire, că nimeni nu-i pune Cartea Sfântă în mână și nu-l învață să-i înțelagă miezul. Și, cum lumea e pornită azi a face de la dânsa, trec la legea străinilor stricători de biserici și desbinători de neamuri.

Dar iată ce am văzut la bisericuța ce se ridică pe deal, la intrarea Plăineștilor.

Preotul, în veșminte, sta înaintea altarului și cânta împreună cu oamenii. Așa de puternică era evlavia întrupată în cântec că se zguduiau zidurile vechi și șubrede. Câtă lume era, se împărtășia la aceste laude aduse puterilor cerești, afară doar de niscaiva cocoane cu pălării mari care se „aranjau“ la rochii unele pe altele, că li era rușine să cânte și altceva de lucru n'aveau.

Mi s'a mai spus că același preot tânăr chiamă pe oameni ca pe frații săi și li deslușește Scriptura, dându-li drept ca și ei să întrebe despre cele ce li sunt nelămurite în suflet.

Și astfel iată că se poate și împărtășire la slujba cea sfântă și cetirea Bibliei, dar se poate și păstrarea, cuvenită, a celor vechi, bune și sfinte ale noastre, pe care nu ni le-au

făcut Nemții de la Hamburg, cari, ca orice Nemți, mor, firește, de dragostea noastră.

Să se învețe preoții, dar și credincioșii nu mai puțin, că așa ceva e cu putință.

„Neamul Rom“.

N. IORGA.

Congresul preoților ortodocși în București

Al doilea congres al Asociației preoților ortodocși din întreaga țară s'a ținut în săptămâna trecută în aula fundației universitare Carol I, din București.

Congresul a fost prezidat de preotul Popescu-Mălăești, profesor universitar, în prezența mitropolitului primat Miron Cristea, mitropolitului Pimen al Moldovei, episcopilor Vartolomeu al Râmnicului, Ivan al Clujului, Ciorogaru din Oradia-Mare, d. V. G. Ispir, secretarul general al ministerului cultelor, M. Bercianu, ajutor de primar al Capitalei, V. Goldiș, pr. Romanescu directorul seminarului Central. Președintele mulțumește în numele preoțimii tuturor celor ce au contribuit la realizarea ideii ca biserica ortodoxă să fie dominantă în țara românească.

Roagă pe Mitropolitul Primat să se facă interpretul clerului pe lângă guvern în sensul ca preoțimea noastră dorește să fie pusă în stare de a îndeplini nobila ei misiune de veacuri.

Mitropolitul primat Miron Cristea bine cuvântează pe preoții congresiști și le spune că au datoria să ceară în acest congres ca în tot învățământul, să fie obligatoriu câte două ore săptămânal de curs religios.

Episcopul Vartolomei al Râmnicului, într-o frumoasă și înălțătoare cuvântare, a evocat tot trecutul glorios al neamului care s'a sprijinit numai pe biserică. D-sa face apel la corpul preo-

tesc să lupte pentru înălțarea sufletească a viitoarelor generații, și care nu se va putea face de cât tot prin biserică.

D. V. G. Ispir, secretarul general al ministerului cultelor roagă congresul să hotărască cu chibzuială, ca soluțiile lui să fie obligatorii pentru guvern.

D. M. Bercianu în numele primăriei Capitalei salută pe congresiști și îi asigură de tot concursul primăriei.

Primăria Capitalei în afară de partea pur administrativă, se ocupă de buna educare a cetățenilor ei, și pentru această operă morală cere concursul preoților.

Propune înființarea de comitete preoțești pentru buna îngrijire a bisericilor și buna îndrumare a enoriașilor ei.

D. T. Popescu vorbește în numele soc. ortodoxe a femeilor române salutând congresul.

Episcopul Nectarie al Cetății Albe vorbește în numele preoților basarabeni și binecuvântează lucrările congresului.

Mai vorbește preoții Iancu-Stefănescu din Arad și Sârbu din Bucovina.

A doua zi s'au ținut două ședințe. În cea dintâi își desvoaltă pâr. G. Cristescu coterința asupra Bibliei.

La ședința de dimineată, a luat parte și d. Stelian Popescu, directorul ziarului „Universul“, membru de onoare al „Asociației preoților“, căruia i se face o caldă manifestație de simpatie, la care d-sa răspunde:

„Socotesc manifestația, pe care m-o faceți, adresată nu mie, ci idealului, pe care eu îl slujesc, îndreptată către Dumnezeu pe care sfințiile voastre îl slujiți și căruia și eu cred și mă închin. Respectăm credințele altora, dar cerem să se știe că biserica noastră, care ne-a păstrat în trecut neamul, este și trebuie să fie dominantă (aplauze). Am venit în mijlocul sf. voastre, ca să știți că în greaua misiune, pe care o aveți, nu sunteți singuri și că în afară de tagna preoțească mai sunt mulți care vă vor ajuta să vă îndepliniți misiunea. Intre acestia vă rog să mă numărați și pe mine.

Am cerut cuvântul pentru că părintele conferențiar v'a vorbit de răspândirea bibliei, și țin să vă arăt, că, în țările streine, ea este atît de răspândită, încât astă vară când am fost în Suedia, am găsit biblia scrisă în românește pe masa de la capul patului.

Nu s'a scris până azi carte cu învățături superioare bibliei, care coprinde învățătura Mântuitorului și de aceea propunerea făcută trebuie realizată pentru binele și ridicarea neamului românesc. (Aplauze)“.

În ședința aceasta s'a hotărît ca o delegație în frunte cu preotul Mălăești să prezinte Suvranului doleanțele preoției române.

La ședința a doua ia parte I. P. S. Arhiepiscopul Gurie din Chișinău și d-l ministru Lapedatu.

Pr. Sfinția Sa binecuvântează congresul și urează spor la muncă.

D-l ministru Lapedatu este salutat de președintele congresului și rugat să fie seamă de dorințele preoției care sunt și spre folosul neamului.

D-sa răspunde că deși nou venit la ministerul cultelor, totuși ca membru în consistoriul episcopal dela Cluj cunoaște chestiunile bisericesti și-si va da toată osteneala de a pune în aplicare dezideratele preoților.

Vorbește apoi părintele Grig. Pișulescu (Galaction), care rezumă discuțiunile privitoare la chestiunea modului de răspândire în popor a învățăturilor bisericești ortodoxe, stăruind asupra necesității tipăririi bibliei într'o limbă literară lucrare pe care a și început-o sf. Sa prin traducerea Noului Testament sub auspiciile Fundației Culturale „Principele Carol“.

Cere înființarea unei gazete zilnice pentru propagarea învățăturilor ortodoxe.

Propunerea a fost primită.

În această chestiune mai vorbește d. I. G. Savin, inspectorul general al Cultelor, cerând concursul întregii preoții pentru o vie propagandă culturală și morală în popor.

S'a luat în discuție chestiunea salariilor preoților, după ce pr. D. Georgescu a raportat asupra ei. S'an propus să se egaleze salariile cu ale membrilor corpului didactic.

Seara congresiștii s'au adunat la o agapă preoțească în localul Seminarului Central din B-dul Maria 75.

Au ținut cuvântări pâr. episcop Justinian, d-l ministru Lapedatu, pâr. episcop Vartolomei, preoții Georgescu Dușumea și Cristescu Craiova și d. Boroianu.

În ședința a treia Pr. Lungulescu cere ca salariile preoților să fie egale cel puțin cu ale

corpului didactic, și să li se procure case parohiale.

Venitul epitrahilului să fie socotit ca o coplectare a salariului derizoriu, iar preoții să fie înproprietăriți.

Pr. Dumitrescu-Poenariu cere suprimarea taxelor obligatorii la săvârșirea serviciilor religioase.

Pr. Rădulescu propune să se arate deputaților și senatorilor, că lefurile preoților sunt nu mai de 600 lei lunar.

Pr. Lungulescu propune ca Biserica să ia asupra ei fabricarea lumânărilor, ca să nu se mai poată vinde în biserică de cât lumânări de ră curată.

Pr. Mălăești spune că vârsta de 70 ani e prea înaintată pentru pensie, deci preoții să fie scoși la pensie la aceeaș vârstă ca și ceilalți funcționari ai statului.

Pr. Diaconescu citește statutul Asociației preoților care se aprobă în nîtrezime.

Se aduce la cunoștința preoților un memoriu al funcționarilor comerciali cari cer respectarea repauzului duminical.

Pr. Cristescu citește o moțiune prin care se protestează contra crematoriului, arătând că e ceva păgân.

Se procedează la alegerea comitetului asociației. Sunt aleși: Pr. Popescu Mălăești, președinte; pr. I. Mihăilescu, arh. Scriban, Georgescu Dușumea și Moșoaia, membri; Pr. Croțu, casier; Diaconescu, secretar Pârșoveanu, Goteu și Muntean (Ardeal) censori; Pișculescu, Meșteanu și Florescu, censori supleanți.

După alegerea comitetului se ia în desbatere chestia înființării unui ziar bisericesc.

Pr. Georgescu cere dela preoți pentru nîtreținerea ziarului nu numai concursul material ci și cel moral.

Pr. Mălăești, arată greutățile ziarului, aducând la cunoștință că Fundația Carol vrea să facă un ziar care să fie condus de preoți. Mulțumeste celor care au colaborat la răspândirea revistei religioase „Duminica Ortodoxă”.

D. Boroianu, decanul facultății de teologie, spune că idealul său a fost înființarea unui ziar al preoților. Propune o asociație centrală a presei bisericești din toate ținuturile, și răspândirea ideilor congresului și printre preoții cari nu au luat parte la congres.

La sfârșit delegația trimisă în audiență ra-

porțează prin glasul p. Goteu că a fost primită de d-nii miniștri Brătianu și Lapedatu, cari au răspuns că concepția de guvernământ e strâns legată de întărirea morală a poporului. De aceea va lua toate măsurile necesare pentru închiderea cârciumilor în zilele de Duminică și sărbători. În chestia locuințelor, a spus că va da posibilitatea comunelor să le zidească. În ceea ce privește salarizarea, aceasta este una dintre chestiunile pe care d-sa le studia va acum, căutând să facă o unificare între toți funcționarii statului.

După închiderea congresului preoții au vizitat în corpore fundația „Principele Carol”.

Ion Moga teologul

Se știe că Ion Moga supranumit „teologul” a fost profesor la seminariul din Sibiu din 5 Decembrie 1816 până la 10 Decembrie 1848 și protopop al tractului Sibiu I. S'a născut în 1790 în Sebeșul săsesc. Tatăl său Zaharie Moga protopop acolo era frate cu episcopul Vasile Moga. A fost trimis la universitatea din Viena pe spesele fondului sidocsial la 1812 unde a terminat studiile în 1816. A fost un bărbat luminat, teolog erudit, cunoscător de limbi și membru marcant al bisericii pe vremea aceea. Istoria care desgroapă multe reminiscențe de valoare va desvăli și activitatea acestui bărbat, care astăzi zace încă în întunec. La aceasta vor adauge o mică contribuție și datele ce urmează:

- Ion Moga și-a început studiile în școala românească, apoi cea săsească din Sebeș. De aici a trecut la Alba-Iulia în liceul rom. catolic la 1805. Aci a fost înmatricolat în „infima grammaticae classis” ca „Ioannes Moga, szaszsebesiensis, 15 anuorum, graeco catholicus”. La sfârșitul anului școlar 1805/6 a fost clasificat „in studiis classis: prima, progressus in moribus: prima”.

În 1806/7 trecut în „media grammaticae classis” tot ca „graecocatholicus, 16 anuorum” a fost clasificat tot cu „prima”.

În 1807/8 în „suprema grammaticae classis” e notat „17 anuorum, disunitus, classis in literis: eminens tertius, progressus in moribus: prima primus”.

În 1808/9 în „classis inferior humanitatis” e notat: „Ioannes Moga Val. Saebesiensis, anuo-

rum 18, disunitus, morum classis: prima cum laude, progressus in studiis i prima cum emineutia“.

In 1809/10 trecut în „classis superior humanitatis“ e notat: „Ioannes Moga Val, Sabaesiensis annorum 19 graecocatholicus, morum classis: secunda, classis progressus in studiis: prima“.

Din acestea se vede că nu s'ar fi născut la 1794 cum se crede, ci la 1790 și a fost student eminent. In anul ultim probabil a săvârșit vre-o transgresiune oprită de regulamentul școlar, pentru care fapt i s'a stricat nota din moralitate. Ce privește confesiunea e încă o dovadă clară despre tendința școlilor catolice de a converți pe toți elevii la catolicism. (St.)

Consistorul superior bisericesc

Membrii consistoriului superior bisericesc au ținut ședință în săptămâna trecută sub președinția mitropolitului primat drș Miron Cristea.

La ședință a luat parte și d-l V. G. Ispir, secretarul general al ministerului cultelor.

Arhimandritul Iuliu Scriban a citit un referat privitor la predarea învățământului religios în școlile secundare și primare.

Preotul P. Munteanu a propus ca pe baza legii și regulamentului după care funcționează sinodul și consistoriul bisericesc să poată fi discutate toate chestunile ce interesează biserica.

Episcopul Vartolomeu a propus să se aleagă o comisiune permanentă, care să se ocupe cu facerea formalităților și intervențiilor pe lângă autoritățile civile superioare în scopul de a se putea aduce la îndeplinire toate desideratele autorităților bisericești.

Preotul Popescu-Moșoaia a citit raportul asupra impunerei veniturilor epitrahirului.

Tot părintele Moșoaia a cerut să se îndeplinească toate formalitățile proiectului de lege pentru unificarea bisericească.

Membrii consistoriului, atât din regat cât și din Bucovina, și-au expus doleanțele lor în comun acord, în ce privește unificarea organizației bisericești.

S'a cerut d-lui ministru de culte să intervină pe lângă guvern ca să țină seamă de aceste doleanțe.

D. Ministru asigură că oricare ar fi ministru

la departamentul cultelor, guvernul va nutri cele mai bune sentimente față de biserică.

Tot în ședința aceasta s'a discutat chestiunea recăsătoririi preoților și s'au acceptat conclusele congresului panortodox dela Constantinopol.

Hotărârile consistoriului au fost transpuse la Sf. Sinod.

Ciprian Porumbescu

— Conferință ținută în sala Teatrului Național din Cluj cu ocazia punerii pietrii fundamentale a catedralei. —

Povestea ce se înfiripă de numele lui C. Porumbescu e aceeaș duioasă și semnificativă poveste a intelectualului român din ținuturile românești robite veacuri dearândul sub stăpânirile străine. Din acelaș fir se dapână urzeala sufletului intelectualilor noștri și în Ardeal și în Bucovina și în Basarabia. Preotul satului, stăpân pe tainele ciaslovului și molitvelnicului, îndemânatic la liturgie și cazanie, era singurul element care lungă vreme întrunia toate atribuțiile de intelectual al poporului românesc. Acest preot al trecutului legat, alături de poporul robotitor, de coarnele plugului a păzit cu sfîntenie focul vestalic al sufletului românesc în mijlocul acestui popor.

Din umbrele veacurilor trecute răsar acești preoți ca adevărați apostoli când îi vedem punând pe hârtie în slove chirilice chinuite hotărîrea lor nestrămutată: „Noi și biserica noastră în care ne-am născut prin Sf. botez, în care credem și nădăjduim iertarea păcatelor și viața de veci să dobândim, pe această credință a părinților noștri vrem să stăm neclintiți în veci, de care nici sabia, nici focul, nic goana, nici chinurile, nici foamea, nici moartea nu ne poate despărți“.

Pe această concepție s'a înteneiat toată educația noastră din veacurile trecute. Din această concepție și cu această concepție am răsărit rând pe rând intelectualii noștri de mai târziu, preoții și dascălii români și ici colea câte un slujbaş român strecurat prin oficiile publice.

Chiar și generația intelectualilor noștri de astăzi, în măsură covârșitoare, își leagă farmecul amintirilor de o copilărie trăită în adăpostul locuinței modeste a tatălui său preot dela sate.

În casa aceasta a preotului dela sate, cu acoperișul de paie sau șindilă, cu odăița sanctuarului parohial, în care pe mescioara de brad străjănia permanent crucea și molitfelnicul învălit în patrafirul înflorat, alături de o cădelniță învechită și mătașul de busuioc, aninate în eniul din părete, respira pururea o atmosferă de sfințenie cu miresme pioase de biserică. Și era atâta pace, liniște și seninătate, atâta smerenie în această casă, unde tot sufletul era închinat credinței neclintite în atmosfera aceasta nu putea ieși decât binecuvântat de Dumnezeu.

Casa preotului dela sate era totodată sinteza întregului suflet al poporului român. Iar sufletul acesta era zămșlit din povața gliilor robite de brațele arse de așșita soarelui de vară, oțelit în țăria legii și a credinței strămoșești, în care a svăenit fără încetare flacăra idealului și a virtuților străbune moștenite din leagănul ginteii latine.

De aci au răsărit în răstimpuri pe seama poporului nostru oameni de geniu, luceferi luminați, neprihăniți în virtute, cari în exuberanța ideismului lor au căutat să deschidă căi nouă de lumină în întunericul de obște.

Dar până când la alte popoare din apus acești eroi ai ideii au fost eroiți, căutați și înălțați de evoluția lentă a vremii, pe atunci genii noștri au isbucnit din belșugul de vitalitate sănătoasă a poporului nostru în mod spontan, capricios fără să țină seamă de vremuri și împrejurări.

Ca o scântee de rachetă e ețișnește luminoasă în bezna văzduhului, ca o undă năvalnică de isvor ce sbucnește din stânca îndărătnică și rece, ca un meteor ce spintecă cu scilpări de foc țăriile cerului mohorît, așa a urăsărit oamenii noștri geniali forțând cursul vremilor să le urmeze pe calea deschisă de dânșii.

Câtă vreme genii altor neamuri au fost crescuti din leagănul copilăriei zi cu zi, cias cu cias, pentru genialitate, adăpostiiți sub cerul senin al tuturor bunătăților pământești, până atunci genii noștri înfrățiți cu mizeria, ortăceiți cu toate lipsurile și suferințele, ispitiți de toate nevoile legate ca scaiul de haina de lut a ființei lor, își maceină repede, tot prisosul de energie și lumină, și cei mai mulți cad fulgerați din înălțimea avântului lor în floarea bărbăției lor.

Așa sedapănă povestea oamenilor noștri geniali pe acelaș fir de tort mohorît.

Și în cadrele acestea intră în toată plenitudinea ei și viața lui C. Porumbescu.

Născut în casa preotului Iraclie Porumbescu din Stupea la 1854 a crescut și el în atmosfera miresmei de tămâie, busuioc și ismă creată învățând din fragedă copilărie dela tatăl său sinerentia credinței în Dumnezeu și a legii strămoșești, dragostea pentru poezie și artă, iar dela mamăsa gingășia și delicateta sufletului și un pronunțat talent muzical.

Părintele Iraclie era însuși pretin al muzelor, destoințe mânuitor al condeiului colaborator harnic cu prosă și poezie a revistelor bucovinene, mamăsa se îndeletnicia cu măestria nobilă și înălțătoare a artei muzicale, iar micul Ciprian a acumulat dela amândoi partea lor cea mai aleasă.

Trăind în vremea redesteptării culturale și politice a românilor din Bucovina. Ciprian Porumbescu e răpit de ideile cari agitau spiritele vieții românești, idealul desrobirii neamului îl robeste și cucerește avântul tineresc încă pe băncile școalei și studentul intră fără rezerve oportuniste în vârtejul frământărilor politice.

Neastâmpărul pornirilor lui îl scoate din seminariul teologic din Cernăuți, unde stătuse doi ani după terminarea liceului din Succava și îl ține zadarnic încătusat trei ani de zile la facultatea de filosofie a universității din Cernăuți.

În acest timp îndură multe nevoi, ca president al societății studentești „Arboroasa“ luat ia ochi de vigența administrației austriace și pentru atitudinea sa de Român intransigent perde bursa ce o nădăjduia pentru desăvârșirea sa muzicală, ba are să îndure și robia închisorii nemțești, unde se furișează în organismul lui germenele boalei, care l'a răpus apoi înainte de vreme.

Vecinic doritor de înnoire a amăgit de gloria muzicală a Vienei Ciprian Porumbescu trece în 1879 în Capitala imperiului austriac unde ascultă mai mult concertele și opera și câteva cursuri la Conservator, decât curcurile de istorie pe cari le învinsese la universitate.

Lipsit de mijloace nu poate termina după 7 ani e nevoit să ocupe un post provizor de profesor de muzică la liceul românesc din Brașov și dirigent al corului dela biserica Sf. Nicolae.

Boala îl alungă însă după un an în Italia, dar nici clima mării adriatice nici deliciul arte.

lor nu'l mai pot mântu. Desnădăjdut se întoarce acasă și moare în 6 Iunie 1883 la vârsta de 29 ani.

Persecutat de nenorocul lipselor materiale el n'a putut face studii sistematice de muzică asemenea altor tovarăși alinați de soarte, ci a rămas până la sfârșitul vieții sale un autodidact de prima forță, rob exclusiv al talentului său natural. Și tocmai faptul acesta îi îndreptățește admirația ce i-o datorăm, pentru că talentul i-a fost mare, genial.

În vremea scurtă de student la universitate și profesor la Brașov a creat peste 200 piese muzicale, coruri studentești bisericești și lumesti, bucați pentru vioară, piano și voce și opere românească „Crai nou“.

Tehnica lui e simplă, capricioasă, adeseori naivă și superficială. Melodiile lui sunt limpezi, senine și neforțate, cu o nuanță de melancolie. În compozițiile lui se remarcă o invenție melodică bogată care poartă un timbru pronunțat românesc și o notă caracteristică a autorului.

Aplicarea motivelor naționale are în muzica lui Porumbescu un caracter specific, care denotă o perfectă pătrundere a graiului românesc în muzică și concretizează în întreaga opera lui muzicală stilul adevărat românesc.

Importanța lui Porumbescu nu zace în cantitatea operelor lui ci în calitatea lor. El nu creiaza opere de artă clasică, dar compozițiile lui respiră la tot pasul mireasma neprihănită și sănătoasă a sufletului românesc și au o puternică expresie națională a caracterului geniu românesc.

Cu atribuțiile talentului său pronunțat, cu măiestria și stăruința lui neobosită Porumbescu era indicat să ridice faima numelui de român și vaza muzicii românești pe culmea artei universale și dacă soarta nu l'ar fi răpit prea curând astăzi nimenea n'ar putea contesta locul lui Porumbescu alături de Chopin al Polonilor, un Grieg al Norvegiei, un Beethoven al Nemților sau un Verdi al Italianilor.

Ne plecăm însă în fața atot înțeleptei orânduiri a Provedinței divine, care toate într-un înțelepeune le-a făcut și-i suntem mulțumitori că ne-a dat pe Porumbescu așa cum ni l'a dat, asemenea unui meteor răsărit o clipă în țările mohorâte ale vieții noastre românești, ca o

scânteie care a tăiat o dungă de lumină în acest întunec și ne-a lăsat câteva fărâme din sufletul său, cari ne încălzesc și astăzi și vor menține lumina lor domoală și în viitorul muzicii noastre naționale.

Acestui suflet mare și nobil îi aducem și noi cu acest prilej omagiile noastre de admirație și recunoștință rugând pe D-zeu ca din slava sa fără de hotară să se îndure să trimită neamului românesc încă mulți bărbați cu suflet mare și curat, cu talent desăvârșit cum a fost sufletul și talentul fericitului Ciprian Porumbescu.

Dr. SEB. STANCA

Sedințele Sfântului Sinod

Vineri în 2 Noembrie s'au deschis sedințele Sf. Sinod. După săvârșirea serviciului divin membrii sinodului au trecut în sala de sedințe unde d. ministru Al. Lapedatu a citit mesagiul regal de deschidere a sesiunii.

La sedinșă au luat parte și d-nii V. G. Ispir, secretarul general al ministerului artelor și St. Brădișteanu, director general al cultelor.

Mitropolitul primat dr. Miron Cristea a salutat pe noul ministru al cultelor în care vede un vechiu luptător și apărător al intereselor bisericești.

Înaltul prelat anunță programul chestiunilor ce se vor desbata și binecuvântează lucrările Sf. Sinod.

D. Al. Lapedatu, ministru cultelor și artelor, ca răspuns la cuvântarea primatului, declară că va avea toată sollicitudinea pentru biserica națională ortodoxă și va cânta ca toate legile ce se pregătesc de către Sinod și comisiunile ministerului să fie cât mai curând terminate.

Urează apoi spor la muncă.

Mitropolitul primat în calitate de președinte declară sedința deschisă.

Se procedează apoi la formarea biroului și la alegerea comisiunilor de specialitate pentru discutarea următoarelor chestiuni:

- 1) Unificarea bisericii, 2) chestiunea rectificării calendarului, 3) recăsătorirea preoților și
- 4) chestiunea călugărilor din mănăstiri.

ȘTIRI

Pe deșe pentru părinții cari nu-și trimit copiii la școală. Pentru a stârpi urâtul obicei pe care îl au unii părinți de a-și opri copiii să meargă la școală, ministerul de instrucție (școalei) a hotărît să aplice părinților amenzi mari. Dacă nici în urma acestor amenzi părinții nu-și vor trimite copiii regulat la școală, s'a hotărît ca pentru fiecare zi absentă, a copilului, părintele acestuia să facă o zi închisoare.

Cultivarea bumbacului și a cafelei. În Ungaria se fac încercări pentru cultivarea bumbacului și a arborilor de cafea. După rapoartele sosite la ministerul de agricultură din Budapesta, primele încercări făcute în cursul acestui an ar fi reușit. Se spune că statul va face toate înlesnirile pentru încurajarea acestor încercări.

*** BCU Cluj / Central

Combaterea beției. În Italia a intrat în vigoare legea asupra consumației excesive de alcool.

Conform cu această lege, numărul localurilor în cari se vând băuturi spirtoase, nu va putea trece de a mia parte din numărul total al locuitorilor. Localurile nu vor putea fi deschise decât până la orele 10 seara, iar în Duminică și sărbători vor fi închise de Sâmbătă seara până luni dimineața.

Câți evrei sunt în lume. Ziarul „Daily Chronicle“ publică următoarea statistică asupra populației evrești :

„În toată lumea există azi 15 milioane de evrei, din cari 8.750.000 trăiesc în Europa orientală (Rusia, Polonia, Austria, Ungaria, Cehoslovacia și România), unde ei formează 8,1 la sută din populație. În America se socotesc : 3 milioane de evrei în Statele-Unite și 300.000 în Canada și toate celelalte republici latine din America de sud. În Palestina numărul evreilor e de 84.000, fie 11 la sută din populație.

În Asia sunt 377.000 de evrei, în Africa, 450.000 și în Australia 24.000.

Cea mai puternică masă evreiască în raport

cu cealaltă populație e în New-York, care conținează 1.643.000 de locuitori ; urmează apoi masele evrești din Polonia și România“.

Cum va fi iarna ? Almanachurile anunță, că după starea petelor solare, iarna 1923—1924 va fi extrem de severă, cu geruri teribile.

Asemenea prevederi, bazate pe studiul petelor solare, nu ne inspiră încredere. Studiul climatelor, după observațiuni bazate pe experiențe, oferă alte prevederi. Iarna 1923—1924 va fi târzie și normală fără geruri excesive, în cursul lunilor Ianuarie și Februarie ; apoi, în Martie vor fi ploi, vânturi și temperaturi variabile.

CĂRȚI

Pentru lupta împotriva sectelor. A apărut în editura Librăriei Diecezane din Caransebeș și P. Suru, București, o prețioasă lucrare sub titlul de : Pentru neam și lege, 40 de cuvântări de învățătură împotriva adventiștilor și baptiștilor de diaconul Dr. Gheorghe Comșa subdirector general în ministerul cultelor și artelor, prefată de prof. Dr. I. Mihăilescu, cu aprobarea consistorului superior bisericesc și a sf. Sinod. și cu binecuvântarea, I. P. Sf. Mitropolit al Ardealului. — Volumul părintelui diacon Dr. Gh. Comșa va face foarte bun serviciu preoților noștri în lupta ce trebuie s'o purtăm împotriva sectelor dușmane atât statului, cât și bisericii.

Prețul volumului de 182 pagini este 35 lei.

De vânzare la Consistoriul nostru.

Am primit la redacție :

1. Problema educației sexelor.
2. Femeia, studiu antropologic și social de Dr. Constantin Stanca, medic-primar în Cluj.

Sunt două cărți cari tratează problema prea puțin cunoscută la noi, a rolului ce'l are femeia în viața societății omenesti potrivit desinației sale dela D-zeu. Cu competența specialistului și limpezimea cifrelor autorul lămurește în aceste cărți problema feminismului, a educației reclamate de diferența sexelor, și a rolului femeii pentru viață. Cărțile scrise pe înțelesul tuturor sunt extrem de interesante prin descoperirile științifice raționale ale științei

medicale, care confirmă întru toate concepția religiei despre om. Sunt pagini frumoase pe cari e bine să le cunoască fiecare tată și mamă cari au să crească copii și fiecare femeie chemată să devină azi mână și ea mamă. Recomandăm aceste cărți în deosebi preoților noștri pentru că le oferă material bogat și nou pentru luminarea poporului și călăuzirea acestuia pe căile cele bune.

Prețul: „Problema educației sexelor“ costă 8 lei, „Femeia“, studiu antropologie și social, costă 20 lei.

Se pot comanda dela redacția noastră.

La consistoriul nostru sunt depozitate spre desfacere următoarele cărți:

1. Papism și ortodoxism în Ardeal de Dr. G. Ciuhaudu — — 12.— Lei
2. Români ortodocși și Români uniți de Dr. G. Ciuhaudu — 10.— Lei
3. Ortodoxia și creștinismul apusean de P. L. Nicodim — — — 8.— Lei
4. Schisma Românească sau Unirea cu Roma — — — — — 2.50 Lei
5. Analele Asociației „A. Șaguna“ II. și III. à 20 lei, pentru membri — — — — — 16.— Lei
6. Învățămintele cu icoane (12 cărți postale cu icoane din Sft. Scriptură) — — — — — 10.— Lei
7. Vieța unei mame credincioase de Dr. I. Lupaș — — — 5.— Lei
8. Spice din istoria bisericeii de Dr. I. Lupaș — — — — — 5.— Lei
9. O pagină din lupta noastră pentru existență de P. S. N. Ivan — — — — — 5.— Lei
10. Memoriile Arhiepiscopului și Mitropolitului Andrei Șaguna 25.— Lei
11. „Pentru neam și lege“, predici împotriva sectarilor de Dr. G. Comșa — — — — — 35.— Lei

Nr. 4789.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala din **Muntele rece** se deschide prin acea-

sta concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Renasterea“.

Învățătorul va beneficia de locuință, (o odăie și bucătărie) lemne de foc, salariu de stat și un adaus de 300 lei dela biserică.

Concurenții își vor înainta cererile în termenul deschis Consistoriului.

Cluj, 2 Nov. 1923.

Consistoriul diecesan.

A apărut:

Călindarul eparhiei noastre pe anul 1924

cu șematismul preoților, datele și îndrumările necesare oficiilor parohiale și o interesantă parte literară. Prețul 10 lei.

Călindarul se va distribui după modalitatea din anul trecut. Rugăm preoții noștri să'l plaseze în parohiile lor.

Banca de asigurare naționalizată

„HELVEȚIA“

a întocmit o tabelă de asigurări pe viață cu prețuri reduse pe seama preoților

Este cel mai ieftin institut de asigurare și prezintă garanțiile cele mai sigure

Face orice fel de asigurări în condițiile cele mai avantajoase

Preoții cari doresc să uzeze de aceste asigurări se vor adresa pentru informații la red. „Renasterei“.

STEFAN FEHÉR

CLUJ — Str. Memorandului Nr. 21.

Pregătește

pălării pentru preoți după măsură și model

Repară pălării vechi după mustră originală, precum și altfel de pălării cu prețuri ieftine.